

2. ZUŠkoviny

číslo

XIII. ročník

Měsíčník Základní umělecké školy F. A. Šporka, Jaroměř
vychází 1. října 2018 s blahopřáním republice

Úvodník

„Dobrého je v řádu světa víc, ale to zlé člověk cítí silněji.“ (T. G. Masaryk)

Protože dvě tlusté kulaté nuly v národních barvách na nás mrkají odevšad, začíná citátem prvního prezidenta před sto lety nové republiky i říjnový úvodník. V říjnu nás ale čeká spousta dalších výročí, byť méně zaoblených, a abychom dodrželi pozitivní nádech první věty ze souvětí, které pronesl „tatiček národa“, pojďme se zaměřit na ta, která oslavují to „dobré“. Kupříkladu hned 2. října se narodil Mahátma Ghándí, toto výročí bude do kulata až za rok, proto si jeho slavné citáty ještě na dvanáct měsíců schováme do šuplíku. Desátého můžeme slavit další narozeniny – Giuseppe Verdi se narodil jedno století, pět let, dva týdny a čtyři dny před vznikem Československé republiky. Dále slaví Oscar Wilde, J. A. Rimbaud, Pablo Picasso nebo taky Alfred Nobel. Když už jsme u pana Nobela, připomeňme si, že rovněž v říjnu (i když spoustu let poté) přijímá Nobelovu cenu míru Matka Tereza. Mohli bychom ve výčtu narozenin a slavných událostí pokračovat opravdu dlouho. Pojďme se raději posunout po časové ose doprava – od dávných a dávných časů, přes ty nedávné, až k minulému týdnu, potom ještě dál až k včerejšímu odpoledni, následuje dnešní ráno, chvíle před pěti minutami, TEĎ! a už jsme v budoucnosti. Máme před sebou další říjen! Je jenom na vás, jestli se zrovna ten letošní proslaví díky vám. Narodit už se nestihnete a o plánovaném přebírání Nobelovky už byste asi taky věděli, ale pořád ještě můžete dokázat spoustu věcí. A když už se vám nepodaří nic výjimečného, koukejte si aspoň ten říjen pořádně užít a věnovat svůj čas něčemu, co stojí za to! Ještě jedna myšlenka našeho prvního pana prezidenta, kterou si vezměme obzvlášť k srdci:

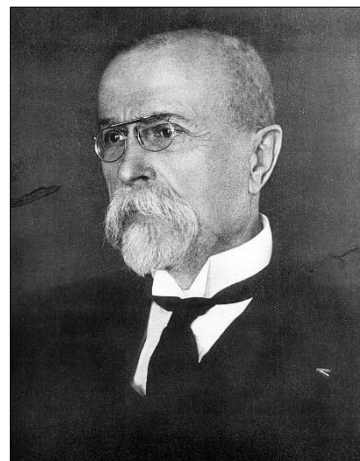
„Je stejně potřebné přemýšlet o tom, jak užívat svůj volný čas, nejen o tom, jak dobývat bohatství.“

Bapu

Je dobré vědět:

Československo byl stát ve střední Evropě, který existoval s krátkou přestávkou během druhé světové války od 28. října 1918 do 31. prosince 1992. Československo vzniklo po první světové válce jako jeden z nástupnických států Rakouska-Uherska. Zahrnovalo území Čech, Moravy, Českého Slezska (jihovýchodní část Slezska), Slovenska a do roku 1939 i Podkarpatské Rusi. Československo zaniklo k 31. prosinci 1992 rozdělením na Českou republiku a Slovenskou republiku od 1. ledna 1993. Prvním československým prezidentem se stal 14. listopadu 1918 Tomáš Garrigue Masaryk (opětovně zvolen v květnu v letech 1920, 1927, 1934), po jeho abdikaci 14. prosince v roce 1935 ho vystřídal Edvard Beneš.

Tomáš Garrigue Masaryk, označovaný **T. G. M.**, **TGM** nebo **prezident Osvoboditel** (7. března 1850 Hodonín – 14. září 1937 Lány), byl

československý státník, filozof, sociolog a pedagog a první prezident Československé republiky. K jeho osmdesátým narozeninám byl roku 1930 přijat zákon o zásluhách T. G. Masaryka obsahující větu „*Tomáš Garrigue Masaryk zasloužil se o stát.*“ a po odchodu z funkce roku 1935 ho parlament znovu ocenil a odměnil za jeho osvoboditelské a budovatelské dílo.

Karel Čapek napsal knihu „**Hovory s T. G. Masarykem**“. Jde o reprodukci setkání a rozhovorů dvou významných osobností českého národního života vypovídající o vzájemném vztahu státníka a spisovatele, především ale zachycuje prezidentovy filozofické, etické, politické i obecné lidské zásady a jeho poměr k nově vzniklému demokratickému státu a jeho lidu. (Z doslovu M. Pohorského)

„Podívejte se na ten starý dub; prý mu je devět set let, ale jak je silný, kolik je v něm života! Ta velikost ani to stáří mu nebrání vyrazet v nové listí ani kvést. Člověk by měl stárnout podobně. Žít do sta let, to by neměl být žádný kumšt - to se rozumí, těmi umělými, nepřírozenými zásahy se toho nedosáhne. Růst na zdravém vzduchu a v sluníčku, rozumně jíst a pít, žít mravně, pracovat svaly, srdcem, mozkiem, mít starosti, mít cíl - to je celý recept makrobiotiky. A neztratit živý zájem: protože zájem, to je právě život sám, bez zájmu a bez lásky není života. Měříme život podle jeho délky, a ne podle jeho velikosti. Myslíme víc na to, jak život prodloužit než na to, jak jej doopravdy naplnit. Je dobře, že hledíme život člověka prodloužit; ale nadto jej máme zhodnotit.“

(K. Čapek: „Hovory s T. G. Masarykem“)

Literárně dramatický obor Základní umělecké školy F. A. Šporka, Jaroměř
Vás srdečně zve na

NAROZENINOVÝ VEČÍREK

v sobotu 27. října 2018 v Městském divadle v Jaroměři v 18:00

narozeninový dárek pro Vás - **Výročienka** - aneb 30 let Dramaťáku na ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř)

hostem večera je soubor Plata Company: **Tisíc tuctů**, režie: Jakub Maksymov
večerem provází Kateřina Prášilová

a na

SVÁTEČNÍ NEDĚLI

v neděli 28. října 2018 v Městském divadle v Jaroměři
budeme křtít nový alternativní divadelní prostor

10:00 Mikrle: Kráska v dřevě spící I.

(pohádka pro děti)

17:00 Děvčátko a slečny: Kázání děvčátkům a slečnám

(nejen pro děvčátka a slečny)

20:00 Mikrle: Kráska v dřevě spící II.

(jen pro dospělé)

Narozeninové dárky dobrovolné

Tisíc tuctů

Režie: Jakub Maksymov
Scénář, dramaturgie: Jakub Maksymov
& Plata Company

Hudba: Milan Vedral
Výprava, světelný design: Fortuna Herzová
& Plata Company

Produkce: Adam Svoboda
Hrají: Dominik Migač, Eliáš Jeřábek,
Štěpán Lustyk, Milan Vedral
Premiéra: 4. 6. 2016 DAMU

Zlatá horečka na Aljašce byla jiná než ty ostatní. Kdo chtěl zlato, musel překonat chilkootský průsmyk, přežít několik lavin, neutopit se při plavbě do Dawsonu, nezmrznout v šedesátistupňových mrazech a prokopat se několika metry sněhu, ledu a zmrzlé půdy. Pustit se do takového podniku mohou jen úplní blázni nebo ti, které šířalo vědomí, že svému životu něco dluží. Proč by se jinak vydávali na výpravu, z níž se jim z každých dvou investovaných dolarů vrátí jeden ve zlatě? Našli se však i tací, kteří nechtěli těžit zlato ze země, ale ze svých bližních.

Inscenace byla oceněna za nejlepší

kolektivní mužské herectví na festivalu Zlatý delfin v bulharské Varně, získala Grand prix cenu a Cenu za režii na festivalu Zlatá jiskra v srbském Kragujevací. Jakubu Maksymovovi byla udělena Cena na letošním mezinárodním festivalu loutkového a alternativního divadla Skupova Plzeň.

Výročienka aneb 30 let Dramaťáku na ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Původně to měl být útlý sešitek, takový notýsek, kde bychom měli všechno pěkně pohromadě. Nakonec z toho je asi třicetistránkový blok plný fotografií a mouder o dramatické výchově. Radostné je, že máme čím listovat, smutné pro mě je, že pokaždé slzu zamáčknu, když vidím, co bylo a už není. A protože konec je vždycky začátkem něčeho nového a jinak to nejde, těším se na léta přicházející! Výročienku vytvořila grafička paní Klára Grygerková, nedá se nikde koupit a k dostání bude na akcích Dramaťáku během celého školního roku.

Poprve bude k mání na Narozeninovém večírku! Tedy přijďte a těšte se!

Jé

Z notesu pana ředitele

První stránku notesu se zářijovým měsícem už odfoukl vítr a další stránka se začíná barvit pěkně do zlatova. Je to jasné, podzim je tady a s ním i sklizeň spousty výborných věcí. I u nás v zušce začínáme s „výstavou“ úrody, tedy nejprve „úrodučky“, kterou si nenechejte ujít ve středu 17. října. Tradičně se Vám představí nejmladší žáci školy všech oborů. Jedinečný bude měsíc říjen především pro literárně dramatický obor, který společně oslaví úžasných 30 let dramaťáku na naší škole. Protože to jsou kulatiny parádní, proběhne v rámci jejich oslav v tomto školním roce mnoho zajímavých akcí, tvořivých dílen a představení. A celé to započne na Narozeninovém večírku v předvečer Sváteční neděle, tedy 27. října v 18 hodin v jaroměřském divadle. A následující Sváteční neděle bude také plná neobyčejných představení. Více se dozvíte z dalších stránek ZUŠkovin a z plakátů. Dvacátý osmý říjen je pro naši republiku svátkem z nejdůležitějších a vznik společné Československé republiky před sto lety nás inspiroval k práci na pořadu k oslavě Vánoc. Setkají se v něm Češi a Slováci, před hodně a hodně lety. Tak, jako jsme minulý rok společně ve všech třech oborech pracovali na Českých barokních Vánocích, tak se obdobně vrhneme do díla na Československých Vánocích. A tak trochu jinak. Kouzelně... Nechte si představit a už teď si rezervujte středu 12. prosince. I přes to, že na Vánoce se všichni těšíme, ještě nějaký čas to potrvá. A není kam spěchat. Čekají nás nejbarevnější měsíce roku, tak si je společně s muzikou, divadlem a vším výtvarným tvořením pojdme naplno užít.

Váš Vlastimil Kovář

Bylo – nebylo

Ještě jednou a snad už naposled se loučí pan učitel Martin Brunner se svým žákem Jiřím Pilařem. Nechť brzy někdo jiný zaplní díru v učitelově srdci!

Poslední rozloučení s Jiřím Georgem Pilařem Drazí truchlíci!

Milí saxofonisté, milí trumpetisté, i vy v kanceláři nebo Vy veliteli za kolem. Vy všichni ti Petirové, Chtěl bych vám vyjádřit svou jiný život, život, který je nám dosud díval jen jako na přechodnou stanici pro něj nebylo zlé, neboť si byl jist, řeka a moře. Nás, kteří jsme ho nepřipravené. Jsme pokleslí na a rána z bolestného odloučení je mimořádný student hry na dřevěný. Patřil vždy mezi ty nejlepší. měl píli, energii i potřebný talent. mladého. Měli jsme si toho ještě jsme byli pospolu. „Ještě spolu nějaký hlas ve mně. Odešel příliš posuzuje on, nevíme. O cíli jeho Odešel příliš brzy, říkám si. A to sobecký. Náš život není věčný, jak si snažíme namlouvat. Naši přátelé jsou v nejlepším případě jen darem, který nám byl propůjčen na určitou dobu, a jednou ho budeme muset opět vrátit. Staří Rekové pro to našli slova útěchy: „Koho bozi milují, absolvuje mlád“.

Jeden arabský prorok vyslovil myšlenku, že naše děti nejsou našimi dětmi. Procházejí pouze skrze zušku. Nezapomeneme na Tebe!

flétnisté, niťaři, herci a héréčky, kapitánským kormidelnickým Milesi, Dukeu, Hanči a Vrbato. soustrast. George dobrovolně zvolil neznámý. Na zdejší studium se k něčemu novému. Absolutorium že život i jazz jedno jsou, tak jako nenásledovali, to zastihlo myslí, naše srdce jsou plná smutku dosud otevřená. George byl saxofonový železný nástroj Čeho se chopil, to se mu dařilo; Zachováme si ho v paměti stále mnoho co říci, jako vždy, když budeme hodně hovořit“, říkal brzy, alespoň pro mne. Jak to cesty sakra nevíme my vůbec nic. mně ukazuje, jak je náš smutek

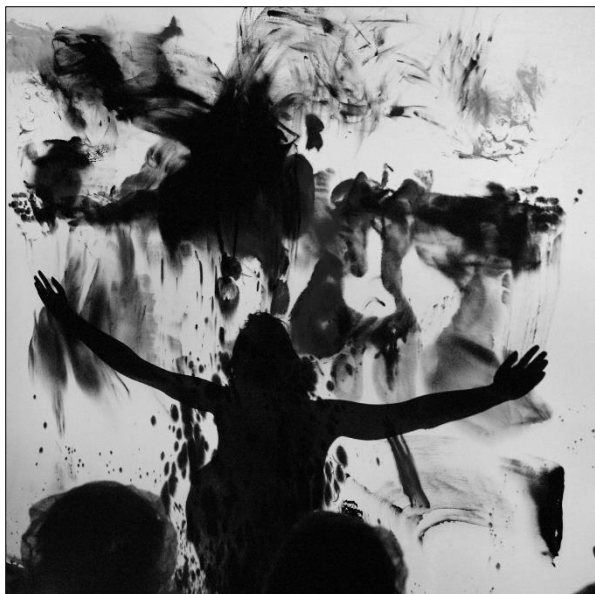
Brr..r tř uč_abs_st...Jiř._George.P.l.a.ře „, L.P. XVIII/V/MMXVIII

Zářijový plenér aneb s výtvarníky na Kuks

Letos poprvé s přespaním tamtéž. Minulé roky nás v práci poněkud brzdilo každodenní dojíždění, ráno na Kuks, večer domů na jaroměřské nádraží. A tak jsme tentokrát využili každé minuty, kdy jsme kreslili, malovali, objevovali, ale i odpočívali a znovu při večerních procházkách poznávali zdejší atmosféru. Navíc večerní majestátní osvětlení celého hospitálu a decentní světla ve vesnici, to je samotný příběh pro psaní, fotografování nebo vyprávění a poslouchání. Počasí bylo moudré a ze čtyř dnů přšelo pouze den jediný. Vyzbrojeni výkresy s deskami a skládacími židlemi jsme se vypravovali do luk a polí kolem areálu. Někde si lehli do trávy a nasávali všemi smysly prostředí místa, jinde poseděli a zaměřili se na samotnou architekturu vesnice nebo části obřího křídla Kuksu. Ve chvílích bloumání zahradou fotografovali rostliny a květy podzimních dnů, nebo se zaměřili na ovce pasoucí se poblíž, netopýra poletujícího kolem rozsvícené lampy a těch koček a kocourů (mourovatých i černých). Chladnější sobotní počasí nás zlávalo na pěší výlet na hrad Pecku a do jeho sklepení. Čekání na osobák zpestřily hry nebo vyprávění každého z nás. V hospůdce Na Sýpce jsme měli domluvené teplé obědy, snídaně a večere si každý tvaroval po svém. Pěkný poprázdninový čas prožitý v příjemném prostředí kukského babího léta je za námi, a tak zase napřesrok.

Radka Ulichová

Derniéra projektu Anny Vitvarové „Prasečinky“ na Špital Artu v Josefově

Loňský školní projekt Anny Vitvarové pod názvem „Prasečinky“ se udál v bývalé vojenské nemocnici v rámci festivalu Špital Art hned dvakrát. Jde o výtvarně zvukovou performanci, tedy o zážitek, který se rozjíždí libozvučně pohádkou O třech prasátkách, jak se vydala do světa... a už se nevrátila. Vlk to totiž stihl, než poslední prasátko zavřelo vrátka... a my jsme rázem na jatkách, se všemi zvuky, řečmi, vícevýznamovými obrazy a katarzí, ze které leckoho zamrazí. Pokud divák odchází s pocitem, že se masem v dnešní době opravdu plýtvá, že se se zvířaty stále nezachází pěkně, že některé maminky doma už jen čekají na své děti, které jednou vyletěly z hnízda... nebyla celá námaha inscenátorů marná. Přidám k tomu ještě rozloučení, protože Ančí právě vylétává z dramatického hnízda. Doufejme, že se nám bude vracet. Díky, Aničko! Jé

JakKdo ve Svitavách

V sobotu 22. září jsme se po vydatné oprášovací zkoušce v ZUŠ vypravily (soubor holek JakKdo) navštívit a představením potěšit naše divadelní kamarády ze Svitav. Pozvali nás do programu MAC (= Malý Abonentní Cyklus). Jedná se o plný a krásný večer pro mladší generaci, která většinou do divadel moc nechodí. Svitaváci se toho nebojí, a protože jsou to herci (absolventi místní Dramatické školičky vedené naší kamarádkou Janou Mandlovou) a jezdí po festivalech a hlavně vědí, připravují, produkuje, shánějí a zvou inscenace a kapely, které by mohly cílenou věkovou skupinu zasáhnout a bavit. A náramně se jim to daří, divadlo Trám bylo zaplněno. Po našem představení „Asi jsme špatně odbočili...“ se diváci stěhovali do přízemního Tyjátru na koncert, aby se pak vrátili na „J + M“ studentů KALD DAMU. S těmi jsme se také moc rády potkaly, hlavně proto, že v inscenaci hraje Edita Valášková a její spolužáci. Diváci loňskou velmi úspěšnou klauzurní práci inspirovanou pohádkou O perníkové chaloupce, na pokraji hororu a pro dospělé velmi ocenili. A potom opět všechny čekal koncert. Velmi se mi tento formát líbí a těším se zase někdy příště! Svitavy a Matěji, díky za krásný večer, milé přivítání, technickou pomoc a loučení! čaBMa

Představujeme...novou rubriku „HH“

Pod významovou zkratkou začíná pravidelně vycházet nová rubrika, která chce připomenout čtenářům některá základní fakta z historie hudby a zajímavosti, které je dobré vědět. Naše redaktorka ale má i další plán. Dala si za úkol vás vzdělávat a zároveň se vás na chodbách a v šatnách ZUŠ i ptát. Tedy se těšte a užijte si oboje. Na konci článku najdete otázku, která bude v říjnu viset ve vzduchu.

Kdy to s hudbou začalo?

Vynechejme období pravěku, či spíše vypoádejme se s ním v pár větách. Tak tedy: vykopávky dokazují, že i pravěcí lidé znali hudbu. Nalezeny byly pozůstatky něčeho, co velmi připomíná dnešní zobcové flétny. Také předpokládáme, že hudba hrála významnou roli v tehdejších náboženském životě, především v obřadech, ve kterých se pojila s tancem. Je třeba zdůraznit, že v jisté době byly rozdíly mezi jednotlivými částmi světa vskutku markantní.

pozůstatek kostěné flétny

Některé civilizace se stávaly centry kultury, vzdělanosti a obchodu, zatímco jinde se stagnovalo v době železné. Z toho plyne, že ve stejnou chvíli se lidé v Řecku a Římě zabývali hudbou na vysoké úrovni, filosofií, divadlem a stavbou kanalizací, a v našich zeměpisných šířkách zatím stále probíhaly vášnivé lovy mamutů, žilo se při nejlepším v oppidech a hudební produkce se omezovala na rituální křepčení kolem ohně. Zajímavé však je, že ať

lidé žili jakkoli, všichni znali zpěv. Ten byl už od pradávna nedílnou součástí každodenního života, jak kvůli jeho úloze v náboženství, tak díky tomu, že mohl udávat tempo práce, a to zvedalo výnosy. Ve starověku byl sólový zpěv součástí olympijských her. A třeba matematik Pythagoras číselně řešil vztahy mezi různou délkou znějících strun.

Řekové byli přesvědčeni o důležitosti hudby při výchově člověka. Malí chlapci se učili hře na kytaru, což bylo v souladu s tehdejším ideálem harmonického souladu a vyváženosti tělesné i duševní krásy a dobroty, ctnosti a statečnosti – kalokaghatie. Pozitivní vliv hudby i učení se hře na hudební nástroj se opakovaně prokazuje studii i v dnešní době. Římané hudbu používali k rozprůdění zábavy a emocí před legendárními hrami v cirku. Je vidět, že užití hudby se od doby před stěhováním národů do současnosti moc nezměnilo. V příštím čísle se podíváme na hudbu po počátku našeho letopočtu.

Otázka pro vás: Víte, co je Seikilova píseň?

Na odpovědi a setkávání s vámi se těší (h)RUŠ

Přišli jsme a viděli jsme...

...výtvarníky při práci v Kuksu a na výletě...

...smyčkový soubor Musica Sporcka v kostele sv. Jana Křtitele při oslavách výročí 700 let od první zmínky o obci Holohlavy.

...první hudební památku na náhrobním kameni z dob starého Řecka...

přibližný překlad:
 „Vy hořící pochodně,
 nesmutněte.
 I za dlouhý život,
 čas si žádá svou daň.“

...zvítězil jsem! Podzim

Astronomický podzim začíná podzimní rovnodenností, na severní polokouli to bylo přesně 23. září v 03:54, den byl stejně dlouhý jako noc. V mnohých zemích začal právě na začátku září školní rok, protože v minulosti děti běžně pomáhaly při sklizni na polích a v sadech a teprve až vše bylo sklizeno a citelně se ohladilo, pustili je rodiče do školy. No a nám to takhle zůstalo. Babí léto je obdobím déletrvajících slunného a poměrně teplého počasí na konci září a na začátku října, kdy maximální denní teploty vystupují nad 21°C, Babí léto je doprovázeno velkými výkyvy mezi denními a nočními teplotami. I když jsou denní teploty vysoké, ty ranní často padají pod 10°C, někdy i pod bod mrazu a doprovázejí je mlhy. Tolik meteorologická definice.

Babí léto

Včera letěl vzduchem první bílý vlas.
 Zazvonil,
 když zvolna k zemi padal-
 a slova,
 hrubá, nepokorná slova
 v hrdle uvázla mi jako rybí kost.

Mé léto,
 ty už také šedivíš?

Je tomu tak
 a podzim přijde zítra.
 Zas celé stromy budou odlétat
 zas ptát se budem,
 kam a komu vstříc.
 A ticho, chudé jako polní myš,
 tu a tam za zády nám pískne.

Mé léto, ty už také šedivíš?

Bez názvu

Babího léta dlouhá nit
 bílá a za časného rána
 z obruby léta odpáraná
 nutí nás přemýšlet a snít

Ve chvíli žluté jako dým
 kdy léto naposled klame
 do jehel ticho navlékáme
 do jehel s ouškem zlomeným

Jan Skácel (7. 2. 1922 – 7. 11. 1989), básník, prozaik a autor poezie pro děti, meditativní lyrik spjatý s moravskou kulturní tradicí. Po maturitě na reálném gymnáziu byl v roce 1942 totálně nasazen v Rakousku jako stavební dělník. V letech 1945-48 studoval češtinu a ruštinu na univerzitě v Brně, studia nedokončil a působil v redakci deníku Rovnost, byl vyhozen a pracoval jako dělník. Potom působil v rozhlasu. V letech 1960-69 byl šéfredaktorem časopisu Host do domu a po jeho zrušení byl veden jako spisovatel z povolání, přestože jeho díla nesměla vycházet.

Do šatny

Dva medvědi, než zalezou do brlohu, pozorují padající listí a jeden z nich si povzdechne:
„Rád bych jednou viděl toho blázna, který všechny ty listy celou zimu barví na zeleno a pak je zase větší na stromy.“

Dva žáci si povídají:
„Ti učitelé jsou v podstatě strašně hloupi.“
„Jak to myslíš?“
„Pořád se na něco vypyřádávají a někteří furt dokola!“

Z žakovské knížky:

Svým zpěvem úmyslně ruší hodinu zpěvu.

Dává pozor, jestli dávám pozor, a když si myslí, že nedávám pozor, tak nedává pozor.

Kdykoliv je vyvolán, kouká na mě jako na i..o.a a ptá se, jestli to myslím vážně.

Učitel: „Jak to, že jsme tě viděl jezdit na kole, když jsi byl tak hrozně nemocný?“

Žák: „Já jsem prosím jel z posledních sil pro pana doktora!“

Podzimní inspirace: vezměte si podzim domů

Základní umělecká škola F. A. Šporka, Jaroměř, Na Obci 142, 551 01, Jaroměř, tel. 491 812 356

e-mail: info@zus-jaromer.cz , www.zus-jaromer.cz

2. číslo vychází 1. října 2018 s blahopřáním republice

redakční rada: k-Ája (Karolína Novotná), čaBMa (Barbora Maksymovová), Bapu (Alžběta Skořepová), (h)RUŠ (Hana Hrušková), M-O-A (Adéla Moravcová), Pá (Pavla Tichá), korektury, grafická úprava: Jé (Jarka Holasová)